

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: 65-42-M/02 Cestovní ruch
65-41-L/01 Gastronomie

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět: Občanská nauka

Ročník: 2.

Téma: Člověk a právo

Vypracoval: JUDr. Čančík
František

Materiál: VY_32_INOVACE_39

Datum: 3.1.2013

Anotace: právní řád,
právní ochrana občanů,
právní vztahy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČLOVĚK A PRÁVO

**PRÁVNÍ ŘÁD,
PRÁVNÍ OCHRANA OBČANŮ,
PRÁVNÍ VZTAHY**

KLÍČOVÉ POJMY

právní řád, pyramida právní síly, lidská práva, zákonnost, právní vědomí, veřejný ochránce práv, právní vztahy, prvky právních vztahů.

UBI SOCIETATE, IBI IUS.
(KDE JE SPOLEČNOST, TAM JE I PRÁVO.)

PRÁVNÍ ŘÁD

**JDE O SOUHRN VŠECH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ
VE STÁTĚ!**

ZNAKY:

- pevný **řád**,
- stupňovité uspořádání (**pyramida právní síly**) podle důležitosti,
- o soulad v právním řádu dbá **Ústavní soud**,
- neustálý **vývoj a změny**.

PYRAMIDA PRÁVNÍ SÍLY

- 1.MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY A SMLOUVY**
- 2.ÚSTAVA ČR + LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD**
- 3.ÚSTAVNÍ ZÁKONY**
- 4.ZÁKONY**
- 5.VLÁDNÍ NAŘÍZENÍ**
- 6.VYHLÁŠKY MINISTERSTEV**
- 7.VYHLÁŠKY KRAJSKÝCH ÚŘADŮ**
- 8.VYHLÁŠKY OBCÍ**

LIDSKÁ PRÁVA

ÚSTAVNÍ PRÁVO OBČANA:

**KAŽDÝ MŮŽE ČINIT VŠE, CO NENÍ ZÁKONEM
ZAKÁZÁNO!!**

LIDSKÁ PRÁVA:

- ❖ základní a přirozená práva člověka jako lidské bytosti,
- ❖ přiznávána každému bez ohledu na státní občanství,
- ❖ vyjadřují podstatu lidské důstojnosti.

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

LISTINA JE ZÁKLADNÍM SOUBOREM PRÁV ČLOVĚKA!

DĚLENÍ LIDSKÝCH PRÁV:

- I. LIDSKÁ PRÁVA A SVOBODY**
- II. PRÁVA NÁRODNOSTNÍCH A ETNICKÝCH MENŠIN**
- III. HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ PRÁVA**
- IV. PRÁVO NA SOUDNÍ A JINOU PRÁVNÍ OCHRANU**

PRÁVNÍ OCHRANA OBČANŮ

ZÁKONNOST = důsledné dodržování právního řádu!

PRÁVNÍ VĚDOMÍ = znalost právní řádu!

PRÁVNÍ OCHRANOU OBČANŮ je účinné, rychlé a spravedlivé řešení právních sporů a porušení práva.

**Právní ochranu občanů zajišťují instituce moci:
zákonodárné, výkonné a soudní.**

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV (ombudsman)

- jeden z orgánů **ochrany práv** v ČR,
- **chrání občany** před jednáním úřadů,
- **šetří stížnosti** osob na postup, rozhodování nebo nečinnost orgánů **veřejné správy**;

(ministerstva, krajské úřady, města, obce, Policie ČR).

PRÁVNÍ VZTAHY

**PRÁVNÍ VZTAHY JSOU SPOLEČENSKÉ VZTAHY
UPRAVENÉ PRÁVNÍMI NORMAMI, KTERÝMI SE
ÚČASTNÍCI TĚCHTO VZTAHŮ MAJÍ ŘÍDIT!**

PRVKY PRÁVNÍCH VZTAHŮ:

- 1. ÚČASTNÍCI** - osoby fyzické (lidé),
- osoby právnické (obchodní společnosti – korporace),
- stát.
- 2. OBSAH** právního vztahu = práva a povinnosti.
- 3. PŘEDMĚT** právního vztahu = cíl, účel, předmět.

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. Definujte pojmy „právní řád“ a „právní síla“.

2. Uved'te příklady lidských práv.

3. Jakou funkci plní Úřad veřejného ochránce práv?

ZDROJE

Radovan Ryska, Monika Puškinová:

✓ PRÁVO PRO STŘEDNÍ ŠKOLY (podle nového občanského zákoníku)

Nakladatelství EDUKO, s.r.o., Praha 2012

Jaroslava Tomancová a kol.:

✓ ZÁKLADY PRÁVA (nejen) pro školy

Nakladatelství František Šalé - ALBERT, Boskovice 2007

Jaroslav Zlámal, Jana Bellová, Jakub Haluza:

✓ OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD – PRÁVO

Nakladatelství Computer Media, s.r.o., Kraslice na Hané 2011

✓ ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

✓ Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku ČR

✓ ZÁKON č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv

**PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA JE
SOUHRN DVOU SLOŽEK:**

***ZPŮSOBILOST MÍT PRÁVA A
POVINNOSTI.**

***ZPŮSOBILOST K PRÁVNÍM
ÚKONŮM.**

DĚKUJI ZA POZORNOST!

